

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Aronov Roman în numele inculpatului, prin care se solicită casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018 și parțială a sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 14 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Enachi Oleg Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-nul Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx or. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 21.11.2017 – până la 14.03.2018

instanța de apel:

de la 11.04.2018 – până la 13.06.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 30.07.2018 – până la 20.11.2018

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 14 martie 2018, Enachi Oleg Xxxxx, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (5) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Malai Dumitru, fiind încasat în beneficiul acestuia din contul lui Enachi Oleg suma de 488,68 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 10.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Au fost admise în principiu acțiunile civile înaintate de către succesorii părților vătămate Gratii Elena și Gratii Vasile, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

A fost respinsă solicitarea procurorului de a încasa cheltuielile judiciare în sumă de 9.266 lei de la Enachi Oleg, acestea urmând a fi trecute în contul statului.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Enachi Oleg fiind deținător al permisului de conducere al mijlocului de transport de categoria „B”, la data de 04 septembrie 2017, în jurul orei 22:30 min., aflându-se la volanul automobilului de model „Ford Fiesta” cu n/î XXXXX și deplasându-se pe traseul Chișinău-Vadul lui Vodă, în apropiere de comuna Cheltuitori mun. Chișinău, exprimând neatenție față de trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 și anume: prevederile pct. 3 al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care, participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului; prevederile pct. 10 alin. (1) lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care, persoana care conduce un vehicul trebuie: ...b) să posedă cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posedă dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum; prevederile pct. 45) al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, iar drept urmare a încălcărilor enunțate mai sus, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, nu a apreciat corect situația rutieră, nu a ținut cont de dexteritatea în conducere ce i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și ca urmare nu s-a isprăvit cu ghidajul automobilului și a comis inversiune.

În consecință, în rezultatul inversării automobilului, pasagerului din autovehiculul de model „Ford Fiesta”, cu n/î XXXXX, Malai Dumitru, i-a fost cauzat, potrivit raportul de expertiză judiciară nr. 2199/D din 19 octombrie 2017, dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Totodată, în rezultatul inversării automobilului, pasagerului din autovehiculul menționat, Gratii Igor, a decedat, iar potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 129 D/1691 din 08.11.2017, leziunile ce au apărut la lovire de părțile proeminente interne a salonului automobilului în timpul accidentului rutier, în circumstanțele indicate, și în asociere se califică ca vătămare corporală gravă. Între leziunile corporale depistate pe cadavru și cauza de deces este o legătură causală directă.

La fel, în rezultatul inversării automobilului, pasagerului din autovehiculul menționat, Gratii Dumitru, a decedat, iar potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 133D/1826 din 07.11.2017, vătămarile corporale depistate au legătură causală cu decesul și în comun, se califică ca vătămare corporală gravă, după criteriul pericolului pentru viață. Moartea a survenit la data de 22.09.2017, ora 20:00.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Enachi Oleg, a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (5) Cod penal

– încălcarea regulilor de securitate și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență decesul a două persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- procuror, la data de 27 martie 2018;

- Avocatul Aronov Roman în numele inculpatului, la data de 21 martie 2018;

3.1 Procurorul, a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă solicitarea părții acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor, în sumă de 9.266 lei din contul inculpatului în beneficiul statului.

În motivarea apelului declarat a invocat că:

- efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, respectiv cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat;

- obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, astfel obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli;

- cheltuielile judiciare suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Enachi Oleg, urmează a fi încasate din contul acestuia.

3.2 Avocatul Aronov Roman în numele inculpatului, a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea stabilirii pedepsei, prin care Enachi Oleg să fie condamnat în baza art. 264 alin. (5) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 5 ani, iar conform art. 90 Cod penal a-i suspenda condiționat executarea pedepsei aplicate pe un termen de probă de 5 ani.

În motivarea apelului a invocat:

- pedeapsa stabilită inculpatului sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis nu este justificată în mod obiectiv, echitabil și rațional în lumina răspunderii penale, precum și pedepsei penale, adică poziția primei instanțe în aspectul legat de stabilirea pedepsei lui Enache Oleg, este greșită;

- prima instanță incorect a invocat faptul că, corectarea inculpatului este posibilă doar cu închisoare și executare reală pe un termen de 5 ani, într-un penitenciar de tip deschis, deoarece acest temei în mod vădit nu corespunde circumstanțelor obiective, ținând cont de faptul că acesta a recunoscut vina, s-a căit sincer, nu are antecedente penale nestinse pentru infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, este tânăr, se caracterizează pozitiv, din care motive nu este rațională aplicarea unei pedepse mai aspre sau de a fi izolat de societate;

- reeducarea inculpatului este posibilă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu atât mai mult că acesta a încheiat cu succesorii părților vătămate Gratii V. și Gratii E., la data de 27.01.2018, contracte prin care s-a obligat să repara în mod benevol prejudiciul material și moral;

- instanța de judecată nu și-a întemeiat soluția adoptată, ținând cont de prevederile art. 75 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul, Aronov R., în numele inculpatului, fiind admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în partea ce se referă la cheltuielile judiciare, cu adoptarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încasat de la Enachi Oleg în beneficiul statului, suma de 9.266 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Sentința a fost menținută și în partea ce se referă la corpul delict.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a concluzionat că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a notat că, la individualizarea și stabilirea categoriei, precum și termenului pedepsei inculpatului Enachi Oleg, prima instanță a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei ultimului, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării, și reeducării inculpatului.

Prima instanță a ținut cont de faptul că, inculpatul a recunoscut vina în cele comise, respectiv instanța de apel a menționat că nu o consideră ca circumstanță atenuantă, deoarece circumstanței respective i s-ar acorda o dublă valență juridică. Recunoasterea vinovăției a fost ca condiție la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, respectiv fiindu-i redusă 1/3 din pedeapsa cu închisoare aplicată inculpatului. Cu referire la art. 77 Cod penal, careva circumstanțe agravante nu au fost constatate. Astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect și întemeiat i-a aplicat inculpatului, pedeapsa în mărime de 5 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, ținând cont că dânsul a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu, solicitând ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, aplicând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală. Instanța de apel a statuat că, pedeapsa respectivă este proporțională faptei comise.

La caz, instanța de apel a reținut că fapta comisă de către inculpat are un aport negativ asupra societății. Astfel, existența unei asemenea urmări prejudiciabile și dispunerea suspendării condiționate pentru comiterea unei așa gen de infracțiuni implică, de regulă, imposibilitatea restabilirii echității sociale ca scop al pedepsei

prevăzute de art. 61 Cod penal. Prin urmare, instanța de apel a considerat că, în privința inculpatului nu pot fi aplicate prevederile art. 90 Codul penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei. În consecință, instanța de apel a apreciat că pedeapsa aplicată inculpatului urmează a fi executată real, stabilindu-se astfel o individualizare a pedepsi care este legală, întemeiată, proporțională faptei comise și circumstanțelor reale și individuale.

Totodată, învederând prevederile art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, instanța de apel a menționat că într-adevăr, încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei este un drept discreționar al instanței. Totuși, norma juridică respectivă urmează a fi interpretată ținând cont de modificările operate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare la 09.02.2018. Prin Legea respectivă a fost exclus alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) al normei respective, se face din contul bugetului de stat. Prin urmare, voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor. Astfel, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte excepția, dar nu regula. La caz, instanța de apel a reținut că, nu a fost confirmată o stare financiară precară a condamnatului, care ar justifica scutirea de la plata sumelor respective.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz, au fost atacate la data de 18 iulie 2018 cu recurs ordinar de către avocatul Aronov Roman în numele inculpatului, care solicită casarea parțială a sentinței judecătorești și casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea stabilirii pedepsei, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (5) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 5 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, a-i suspenda condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 5 ani.

În motivarea recursului ordinar apărătorul invocă argumente identice cu cele din apel.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul și succesorul părții vătămate Gratiei Elena, au depus referință la recursul declarat de către apărător.

7.1 Procurorul: - solicită de a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece pedeapsa stabilită de către instanțele de fond este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute de art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală.

7.2 Succesorul părții vătămate Gratiei Elena: - solicită de a decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, pe motiv că la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanțele de judecată corect au aplicat dispozițiile art. 61, 75 Cod penal, ținând cont că acesta a săvârșit o infracțiune gravă, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală – viața și sănătatea persoanei, provocând moartea a două persoane, precum și vătămarea

medie a unei alte persoane. Cât privește semnarea contractului cu inculpatul, prin care acesta s-a obligat să restituie în rate lunare prejudiciul cauzat, cu toate că deja practic toate termenele au expirat, nu a fost achitat nici un leu din compensația de 55.000 lei, pe care dânsul s-a obligat să o achite.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea parțială sau totală a hotărârii atacate, cu menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Norma art. 434 Cod de procedură penală, prevede că judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Învederând prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul penal relevă că, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în special a recursului ordinar, constă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

La caz, din textul recursului ordinar declarat de către apărător se reține că, acesta este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În opinia recurentului, instanțele de fond incorect au conchis că, corectarea inculpatului este posibilă doar cu închisoare și executare reală pe un termen de 5 ani, în penitenciar de tip deschis, deoarece concluziile în mod vădit nu corespund circumstanțelor obiective și nu coroborează cu ansamblul materialului probator acumulat în cauză, semnalând astfel și temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

De asemenea, apărătorul în sumarul recursului a invocat că cheltuielile judiciare solicitate de către partea acuzării în sumă de 9.266 lei, să fie respinse, deoarece acestea urmează a fi trecute în contul statului.

Pornind de la criticile recurentului în partea ce se referă la dezacordul cu încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 9.266 lei din contul inculpatului, Colegiul penal lărgit consideră că, aceste sunt întemeiate și recursul declarat în partea dată urmează a fi admis, deoarece instanța de apel eronat a admis apelul procurorului și a încasat cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în prezenta speță din contul inculpatului.

La acest capitol, Colegiul menționează că, prima instanță la adoptarea sentinței a ajuns la concluzia că, cheltuielile legate de efectuarea expertizelor judiciare au fost făcute cu scop de a constata vinovăția inculpatului, din care motiv a considerat că aceste cheltuieli nu pot fi puse pe seama inculpatului, atribuindu-le la contul statului. Însă, în viziunea instanței de apel dreptul discreționar al instanței de încasare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor la caz, rezultând din prevederile art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, urmează a fi interpretate ținând cont de modificările operate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare la 09.02.2018, prin care a fost exclus alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat, respectiv voința legiutorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile pentru expertizele făcute.

Colegiul penal lărgit consideră nefondate concluziile instanței de apel, în partea ce se referă la admiterea cerințelor procurorului de a încasa cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în cauza dată, din contul inculpatului în sumă de 9.266 lei, deoarece acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, cheltuieli ce au fost trecute în contul statului.

Instanța de recurs notează că, normele procedural penale, în vigoare la momentul efectuării expertizelor, nu prevedeau expres achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor obligatorii, cheltuieli ce se făceau din contul statului.

Concluzia instanței de apel în susținerea solicitării procurorului de a încasa cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare, făcută prin prisma că s-a abrogat alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală, nu poate fi reținut, deoarece modificările în cauză sunt în vigoare din data de 09.02.2018, iar legea procedural penală nu are efect retroactiv, ținând cont de prevederile art. 3 Cod procedură penală, care stipulează, că în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Așadar, se relevă că efectuarea expertizelor la caz, sunt acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării, fiind achitate din bugetul statutului în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizelor, cheltuieli, care odată cu modificarea legii procesuale nu pot fi încasate de la inculpat.

Prin urmare, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile primei instanțe referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumei de bani menționată mai sus, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate, din care motiv se impune necesitatea de a interveni în hotărârea adoptată de către instanța de apel, casând-o parțial în partea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Referitor la alegațiile recurentului privind criticile în partea modului de individualizare a executării pedepsei stabilite inculpatului de către instanțele de fond, adică imposibilitatea aplicării la caz a prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a pedepsei, Colegiul penal lărgit le apreciază ca neîntemeiate.

Opozant argumentelor invocate de recurent în susținerea poziției sale de aplicare față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de recurs analizând hotărârile judecătorești atacate sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei în prezenta speță consideră că, soluțiile instanțelor de fond în latura stabilirii modului de executare a pedepsei sunt întemeiate, la adoptarea cărora s-a ținut cont în deplină măsură de dispoziția alin. (1) art. 75 Cod penal, ce prevede că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs menționează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, Colegiul menționează că, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată, iar după caz, instanța este în drept de a aplica și prevederile Părții Generale a Codului penal, inclusiv și ale art. 90 Cod penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Prin urmare, termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește luând în considerație și de personalitatea infractorului, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

În prezenta cauză supusă judecării, se atestă că inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal.

Din conținutul părții descriptive a sentinței, la capitolul stabilirii tipului și termenului pedepsei inculpatului, prima instanță a ținut cont că, potrivit art. 16 alin.

(4) Cod penal faptele prejudiciabile comise de ultimul constituie o infracțiune gravă, circumstanțe atenuante și agravante la caz nu au fost stabilite, la locul de trai inculpatul se caracterizează negativ, nu are antecedente penale, este căsătorit și are la întreținere 2 copii minori și la evidența medicului narcolog nu se află, stabilindu-i pedeapsă ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și sancțiunea art. 264 alin. (4) Cod penal – 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. Tot aici, prima instanță a reținut faptul că, deoarece inculpatul are o vârstă relativ tânără, are la întreținere 2 copii minori, și-a recunoscut vina, respectiv a conchis că este irațional aplicarea în privința acestuia a unei pedepse maxime, reieșind din prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

După efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilirea termenului pedepsei cu închisoare, instanțele de judecată urmează să continue operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, urmează a fi pusă în executare ori sub condiția personalității acestuia de a se corecta și resocializa se poate de concluzionat că, scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe o perioadă de probațiune.

În cauza deferită judecării, luând în considerație personalitatea inculpatului, care se caracterizează negativ, urmările grave survenite în rezultatul infracțiunii soldate cu decesul a două persoane, precum și vătămarea medie a altei persoane, instanțele de fond au ajuns la o concluzie întemeiată și justificat au apreciat că, pentru corectarea lui Enachi Oleg este necesară și rațională izolarea acestuia de societate, cu stabilirea unei pedepse cu executare, iar temeiuri pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu au fost stabilite

Studiind minuțios lucrările dosarului, în raport cu concluziile instanțelor de fond, Colegiul penal lărgit consideră, că instanțele ierarhic inferioare, la adoptarea soluțiilor în partea stabilirii pedepsei inculpatului, au ținut cont de toate criteriile de individualizare a pedepsei și corect au conchis că nu sunt temeiuri de a aplica prevederile art. 90 Cod penal în privința vinovatului.

Subsidiar, instanța de recurs notează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând, Colegiul notează că, în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei numită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a

suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei, prevăzute de art. 90 Cod penal, se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

În opinia Colegiului lărgit, prima instanță și cea de apel au abordat cu suficientă amplitudine condițiile ce vizează natura infracțiunii și faptul dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea acesteia.

În susținerea raționamentelor sale, instanța de recurs notează că, potrivit lucrărilor dosarului, inculpatul, deși a săvârșit o infracțiune din imprudență, adică cea prevăzută la art. 264 alin. (5) Cod penal, această faptă prejudiciabilă a fost comisă în variante agravate și anume care a provocat decesul a două persoane și vătămare corporală medie în cazul celei de a treia persoană aflate în automobilul condus de către făptuitor, care potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, reprezintă o infracțiune gravă, ce atentează la relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier, care pe cale de consecință subsidiar afectează și relațiile sociale cu privire la sănătatea persoanei.

Instanța de recurs remarcă, faptul că inculpatul a recunoscut vina și cauza s-a examinat în procedura simplificată prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, este căsătorit și are la întreținere 2 copii minori, nu este suficient pentru a aplica prevederile art. 90 Cod penal, în raport cu alte împrejurări cum ar fi caracteristica negativă a acestuia la locul de trai și urmările prejudiciabile menționate mai sus, respectiv suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, nu va fi una proporțională cu fapta prejudiciabilă săvârșită. Mai mult ca atât, reieșind din referința succesului părții vătămate Gratiei Elena, Colegiul atestă că inculpatul nu a restituit careva prejudiciu material sau moral ultimei și nici nu a făcut careva tentative în acest sens, pentru a remedia consecințele cauzate prin comiterea infracțiunii imputate.

Astfel, instanța de recurs în speța dată, apreciază ca întemeiate concluziile instanțelor de fond, precum că scopul legii penale în cauza deferită judecării va fi atins prin executarea pedepsei reale cu închisoare de către inculpat, nefiind constatate suficiente motive pentru a aplica la caz prevederile art. 90 Cod penal.

În temeiul celor enunțate mai sus, instanța de recurs consideră, că atât prima instanță, cât și cea de apel au realizat o individualizare corectă a pedepsei în privința inculpatului Enachi Oleg, atât sub aspectul cuantumului, cât și al modalității de executare, în corespundere cu prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind motivate și aplicate în limitele prevăzute de lege, iar hotărârile adoptate fiind legale și întemeiate, în special în partea ce se referă la individualizarea modului de executare a pedepsei.

Prin urmare, Colegiul constată, că instanța de apel greșit a admis apelul procurorului și prin pronunțarea unei noi hotărâri prin care au fost încasate cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor la caz din contul inculpatului, a comis o eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură

penală, adică hotărârea nu cuprinde motive fondate legal pe care se întemeiază soluția.

Generalizând raționamentele relatate, Colegiul statuează că, sentința în partea respingerii solicitării procurorului de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului este legală și întemeiată, motiv pentru care se apreciază, că apelul declarat de procuror a fost greșit admis, din care considerente decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial, cu menținerea sentinței adoptată de prima instanță, în această parte.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul, Aronov Roman, în numele inculpatului, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018, în partea încasării cheltuielilor judiciare, în cauza penală în privința lui **Enachi Oleg Xxxxx**, cu menținerea sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Ciocana din 14 martie 2018, în această parte.

În rest, dispozițiile deciziei contestate, se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 decembrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac